

Như Phong Lê Văn Tiến Ra Đi Theo Ngọn Đầu Gió Mùa Đông

27/12/2001

• [Võ Thành Nhân](#)

Nhà báo kỳ cựu Như Phong sinh ngày mùng 1 tháng Hai năm 1923 tại Bắc Việt, mất ngày 18 tháng 12 năm 2001 tại Virginia Hoa Kỳ. Tên thật là Nguyễn Tân Tiến, nhưng vì thời cuộc chính trị tại Việt Nam nên ông có tên trên giấy tờ là Lê Văn Tiến. Và Như Phong Lê Văn Tiến được nhiều người biết đến và ít có mấy ai biết tên thật của ông là Nguyễn Tân Tiến. Năm 1993, Tổ Chức Human Rights Watch chọn ông để trao giải thưởng Tự Do Phát Biểu Tư Tưởng, và ca ngợi ông là người can đảm đã dùng ngòi bút để bênh vực quyền làm người. Ông đã từng làm cố vấn cho Cựu Thủ Tướng Phan Huy Quát và Chủ Tịch Ủy Ban Hành Pháp Trung Ương Nguyễn Cao Kỳ. Như Phong còn được danh tặng là người am tường và thông hiểu về lịch sử chính trị của đảng CSVN, "He is known as an expert on the political history of the Vietnam Communist Party" (Trích từ trang 13 của News From Asia Watch số March, 4, 1991). Từ năm 1962, Như Phong được thế giới biết đến tên tuổi của ông qua những loạt bài viết cho các tạp chí nghiên cứu ở Luân Đôn trên tờ The China Quarterly hay The Forum World Features.

Vào năm 1994, những ngày tháng Như Phong mới đến Hoa Kỳ định cư, đã có nhiều khuynh hướng sinh hoạt chính trị và truyền thông đã đặt vấn đề với Như Phong. Họ cho rằng ông có những quan điểm chính trị tự nó đã tạo nên những xung đột với những người cùng chiến tuyến với ông. Có nguồn dư luận khác thì cho rằng có thể vì gia đình ông có mối liên hệ với nhóm chống Pháp của Trịnh Văn Yên, Nguyên Giám Đốc nhà máy Hóa Chất Tân Việt, nên có một số người nghi ngờ lập trường chính trị của ông. Sau khi nhà máy bị Pháp đánh phá xập, chính Trịnh Văn Yên đã đưa thân sinh ông và ông về Hà Nội. Được biết Trịnh Văn Yên Nguyên Giám Đốc Công Binh Xưởng của Liên Khu Ba thuộc quân đội của CSVN. Cho đến nay thì không mấy ai còn nhớ hay biết rõ về nghề nghiệp của thân sinh ông, và gia thuyết cho rằng "rất có thể thân phụ của Như Phong làm việc tại nhà máy Hóa Chất Tân Việt trong thời kỳ kháng Pháp".

Gia đình Như Phong đã tị nạn từ miền quê lên Hà Nội vào khoảng đầu thập niên 40. Thân sinh của ông đã gửi ông cho gia đình của Hoàng Đạo Nguyễn Tường Long. Bà mẹ của Nguyễn Tường Ánh nuôi dưỡng ông từ lúc bấy giờ, chính vì vậy nên ông có những liên hệ với Tự Lực Văn Đoàn

(Tài liệu Asia Watch cho rằng bà Hoàng Đạo là chị của ông điều này hoàn toàn không đúng, gia đình ông chỉ toàn là anh em trai). Sau tai nạn tại Tờ Báo Quan Thánh ông và cả Nguyễn Tường Ánh bị CS bắt vào năm 1945. Được biết thời bấy giờ Nguyễn Tường Ánh mới 11 tuổi.

Nguyễn Tân Tiến có 3 anh ruột. Anh lớn của ông là Nguyễn Hữu Chinh bị Việt Minh treo cổ chết năm 1945. Một anh khác là Nguyễn Bạch Tuyết, tay viết rất giỏi và là chủ bút tờ Thiết Thực. Thiết Thực là một báo chống cộng tại Hà Nội do Nguyễn Bạch Tuyết đã bị CS ám sát chết cũng vào năm 1945. Khi các phe quốc gia rút sang Trung hoa thì người anh cuối của Như Phong là Nguyễn Quỳnh Giao, gia nhập Lục Quân Yên Bái, bị CS vây đánh, chết mất xác trên đường di tản lên Trung Hoa.

Mẹ ông mất sớm, nên sau này thân sinh của ông đã lập gia đình thêm một lần nữa. Cho nên ông có thêm ba người em cùng cha khác mẹ là Nguyễn Tấn Bình đã mất, Nguyễn Ngọc Ân đang sinh sống tại California và Anh của Ngọc Ân đang sống tại Việt Nam. Nguyễn Ngọc Ân là người lo lễ tang cho Như Phong tại Arlington Funeral Home, Virginia hôm thứ Bảy 22 tháng 12 vừa qua.

Theo tài liệu của Asia Watch số ra ngày 4 tháng 3 năm 1991, thì "Như Phong Lê Văn Tiến đã vì tham gia các tổ chức chống lại CSVN nên bị bắt giam", được biết tất cả những nhà văn nhà báo tại Việt Nam bị CSVN bị bắt giam đều mang chung một tội là chống phá chánh quyền. Vào thời bấy giờ còn có nguồn tin cho rằng ông đã bị giết. Nhưng thực tế ông đã bị giam và bị bệnh rất nặng tại trại "cải tạo". Cùng thời bị giam cầm với Như Phong còn có Tô Thuỳ Yên và Phạm Thái Thuỵ. Như Phong vì bị bệnh nặng nên được CSVN thả vào năm 1998 trong một thời gian ngắn thì lại bị bắt đưa đi tù vào tháng 12 năm 1990, cùng lúc ông được họ cấp thông hành rời Việt Nam. Theo Asia Watch, trước khi bị bắt một tuần lễ Như Phong đã bị nhà cầm quyền CSVN câu lưu 3 ngày để hạch hỏi về các mối liên hệ của ông ở hải ngoại và quy tội làm gián điệp cho Hoa Kỳ. Trong tài liệu Vietnam: Repression of Dissent, có ghi sơ lược các hoạt động báo chí của ông qua việc cộng tác và làm chủ bút tờ Sài Gòn, Tự Do, BBC ... nhưng theo các báo tại hải ngoại thì vào năm 1945, Như Phong là ký giả Việt Nam Thời Báo và Tuần báo Ngày Nay tại Hà Nội. Từ năm 1949-1951, Ông là biên tập viên sở Thông tin Bắc Việt của chính quyền Quốc gia Việt Nam. Năm 1954, ông là biên tập viên Việt Tân Xã và là 1 trong những sáng lập viên nhật báo Tự Do. Từ năm 1955 đến 1963 ông là Tổng thư ký nhật báo Tự Do. Sau đó vào năm 1962, Ông là cộng tác viên của The China Quarterly, London. Từ 1964-1972, phóng viên hành nghề tự do. 1994-1996, Ông là cộng tác viên của The Asian Wall Street Journal, Hong

Kong. Từ 1997 đến 18/12/2001, Ông là cố vấn ban biên tập Đài Châu Á Tự Do.

Nhân dịp tham dự tang lễ của Nhà Báo Như Phong, chúng tôi đã được cơ hội tiếp xúc với Nhà báo Ngô Vương Toại. Sau đây là một số chia sẻ của ông Ngô Vương Toại cùng Vietnamese American News Networks TV.

"Như Phong Lê Văn Tiến là một nhà báo kỳ cựu và nổi tiếng, ông đã vào ngành báo rất sớm. Ông là người được kính trọng trong giới báo chí Việt Nam. Rất nhiều thế hệ đã được biết đến ông không chỉ vì nghề báo mà còn về nhân cách của người làm báo. Ông là một người thẳng thắn và luôn luôn quan niệm nghề nghiệp phải có một số đạo đức, trong đó đối với người làm báo là tin tưởng ở sự trung thực, cho nên cũng vì điều này cuộc đời của ông tuy không làm chính trị theo nghĩa là một nhà chính trị gia, nhưng những quan điểm về viết báo bài vở của ông đã làm cho ông bị nhiều sóng gió. Trong cuộc đời ông đã có nhiều giai đoạn bị tù tội, tổng cộng tất cả những thời kỳ ông bị bắt giam từ thời Việt Minh, Đệ Nhất Cộng Hòa và sau năm 1975 dưới chế độ CS là 14 năm. Thời gian lâu nhất là khi CS chiếm được Miền Nam VN. Nhà báo Lê Văn Tiến là một người rất có lòng với nghề nghiệp, rất có lòng với tất cả mọi người. Ông luôn luôn là tấm gương cho tất cả những thế hệ làm báo, đặc biệt là thế hệ làm báo ở tuổi của chúng tôi. Là những người nhìn vào cái nhân cách mà có thể tự hào cho cái ngành truyền thông là nhìn vào nhà báo Như Phong Lê Văn Tiến. Bởi vì ông luôn luôn làm việc hăng say tôn trọng tất cả những nguồn thông tin và ông không những được người Việt Nam trong giới làm báo, truyền thông kính nể mà còn được cả thế giới những người làm báo hay là những nhà nghiên cứu về Việt Nam, họ đánh giá rất cao về tư cách và sự chuyên nghiệp của nhà báo Như Phong. Ông đã tạo được sự mến phục nhờ tấm lòng với nghề nghiệp. Nhất là trên phương diện cá nhân ông là người bao giờ cũng hóm hỉnh, cũng biết có nụ cười và sống với anh em rất thật tình. Khi ông ra khỏi VN sau những năm tù tội nhờ sự can thiệp và vận động của những tổ chức nhân quyền quốc tế. Chính vì cái khả năng nghề nghiệp của ông cũng như tư cách của ông các tổ chức Nhân Quyền đã cho ông những giải thưởng và các báo ngoại quốc đã mời ông cộng tác trên một số những diễn đàn lớn."

"Ông làm công việc rất cẩn trọng, gần đây ông đã sưu tập và nghiên cứu rất nhiều tài liệu để có được những quyển sách có giá trị mà ông đang cố gắng để cho nó ra đời. Nhưng đau đớn là những công trình đó có thể sẽ không được biết đến là bởi vì công việc dang dở. Như Phong là một con người lạc quan, một con người hăng say, làm việc đến những giây phút cuối đời của ông. Độ ba bốn tuần trước khi ông đi vào bệnh viện ông vẫn còn tiếp tục viết những bài phân tích có giá trị cho đài Á Châu về những

vấn đề hiện đang sôi nổi ở trong nước. Những vấn đề quan yếu, nếu không có biện pháp để giải quyết vấn đề Việt Nam trong một tương lai gần thì những điểm nóng ở trong nước sẽ có thể nổi lên và khó dập tắt. Những báo động này đã được các đài phát thanh ở hải ngoại phóng về trong nước. Hy vọng tất cả những lời cảnh tỉnh đã đến được các giới lãnh đạo trong nước, để rồi có được những sự thay đổi tốt đẹp. Một người làm báo như vậy là một người rất hiếm."

"Nhà báo đã được các giới chính trị gia trước 1975 tham khảo nhiều lần bởi vì sự am tường của ông đối với những sinh hoạt trong nội bộ CSVN. Trong giới làm báo Việt Nam ở hải ngoại hiện nay sự ra đi của Nhà Báo Như Phong là một sự mất mát hết sức lớn. Vì số người làm báo mà có tâm hồn có sự cương trực biết bảo vệ sự đứng đắn của nghề nghiệp càng ngày càng hiếm cho nên sự ra đi của Như Phong làm cho chúng tôi, những thế hệ đang làm báo làm truyền thông hiện nay cảm thấy là một mất mát to lớn, và tôi nghĩ những người đọc về những bài Như Phong viết cũng cảm thấy tương tự. Không những thế ông còn một chuyên gia trong những chuyên gia hiếm hoi của Việt Nam biết rất rõ về hệ thống tổ chức của CS Việt Nam, biết rất rõ một số thành phần lãnh đạo và sinh hoạt của đảng CS. Cho nên trong những phân tích của ông về thời thế và nhất là vào những năm sau này đã công hiến một số tin tức hết sức đặc biệt và hết sức chính xác về những biến đổi ở trong nước."

Võ Thành Nhân

Nguồn: [Như Phong Lê Văn Tiến Ra Đi Theo Ngọn Đầu Gió Mùa Đông - Tin Trong Ngày - Việt Báo Văn Học Nghệ Thuật \(vietbao.com\)](#)

www.vietnamvanhien.org

